

Danas smo na Ekonomskom Fakultetu u Zagrebu održali XX. Međunarodni znanstveni skup: „Uloga i odgovornost države u osiguranju gospodarskog rasta“. Tema u pravo vrijeme kada se najavljuju nove rasprodaje nacionalnog bogatstva i povećanje poreznog tereta. Vrijeme kada dominira beznađe. Vrijeme kada nositelji ekonomske politike, Vlada, moraju donijeti mnoge odluke od kojih će se neke pokazati kao šansa ili ograničenje budućim generacijama. Iako su pozvani predstavnici vlasti, uobičajeno, nitko od njih se nije odazvao pozivu. Nećete vjerovati, ali je istina, niti sindikate ne zanima stanje u hrvatskom gospodarstvu. Pozivu se nisu, na žalost, odazvali ni novinari koji bi morali prenositi građanima Lijepe naše pitanja i rasprave, te analize najvažnijih problema s kojima se dnevno susrećemo.

Najprije nekoliko riječi o Časopisu koji je dostupan na ovim stranicama. U proteklih devetnaest godina objavljena je 61 knjiga, 12.689 stranica uz sudjelovanje 260 autora, od kojih je 219 domaćih i 41 iz inozemstva. Mnogi ugledni ekonomisti objavili su svoje radove u Časopisu.

Ipak, neka mi bude dozvoljeno, posebno ću izdvojiti Branka Horvata koji je predlagao, predlagao i predlagao mnoge korisne pristupe koji nisu prihvaćeni. Dragomir Vojnić svojim komparativnim analizama značajno je doprinio dijagnozi stanja hrvatskog gospodarstva, s jedne strane, i, s druge strane, temeljem dijagnoze model tranzicije iz samoupravnog u tržišno gospodarstvo, te, s treće strane, ukazivao na pogubne posljedice koje danas trpimo jer smo krivo pristupili tranziciji. Jakov Sirotković svojom podrškom značajno je unaprijedio uređivačku politiku Časopisa, ali, što je daleko važnije, potaknuo je sve nas da izvršimo dodatne napore u analizi prođenog puta s ciljem definiranja što učinkovitije ekonomske politike. Jakov Sirotković nam je dao teoretski okvir koji nam je bio od neprocjenjive pomoći u našem radu. Uostalom, stavovi koje smo iznijeli pred dvanaest godina svojom aktualnošću zaslužuju i danas pažnju kako znanstvenika tako i nositelja ekonomske politike. Ivo Perišin svojim osebujnim lirskim stilom snažno je dijagnosticirao i prognozirao što nas čeka ukoliko nastavimo neoliberalističkom politikom. Da je tome tako pokazuje jedan od naslova njegovih radova objavljenih u Časopisu: „Orahova ljuska na uzburkanom moru“. Ovaj naslov je odredio grafički izgled moje knjige: „Refleksije jednoga Turanjca“. Gordan Družić, imajući u vidu retoriku političara glede značaja inozemnih investicija, morao bi zavaršiti „na lomači“. U Časopisu je objavio rad o učincima izravnih investicija i njihovom značaju za dinamiziranje gospodarskog razvoja. Ukratko osporio je, s čime se u potpunosti slažem, značaj izravnih investicija na način kako je to uobičajeno na političkoj sceni. Isticanjem nekih autora i tema želim podvući činjenicu kako je časopis „Ekonomija/Economics“ nastojao biti proaktivan u sagledavanju i rješavanju hrvatskih gospodarskih problema.

Svi mogu znanje, uključivo državu, ignorirati neko vrijeme. Neki mogu, primjer Hrvatske, ignorirati dugo vremena. Međutim, nitko nemože ignorirati sve vrijeme. Danas smo svjedoci

kada je „kruta zbilja srušila bajku“. Hrvatska se nalazi u višedesetljetnoj krizi. Prema današnjem iskazu jednog od sudionika – BDP u Hrvatskoj je u 2102. godini manji od BDP-a koji smo imali 1987. godine. Ovom nije potreban nikakav komentar. Hrvatska, na sreću, ima još dosta resursa da se izvuče iz višegodišnje depresije. Ona to neće biti u stanju postojećom ekonomskom filozofijom. Potreban je novi iskorak. Ministar Linić je u pravu – „Car je gol“. Međutim, ovo nikako ne znači da nije moguće učiniti iskorak koji će pokrenuti gospodarski razvoj. Ono što zabrinjava jest činjenica da nitko ne želi promjene. Upravo postojeća ekonomska filozofija rezultira prijedlozima kako ćemo povećati stopu PDV-a, uvesti poreze na imovinu, rasprodati društveno bogatstvo. Moje neslaganje s tom i takvom politikom čitatelji ovih stranica mogu naći u mojem otvorenom pismu ministru Liniću, na koje nemam nikakvog izravnog niti neizravnog odgovora. Upravo moj istup, Otvoreno pismo, valja interpretirati kao iskorak patriote a ne katastrofičara, statističara i osalih atributa koje smo dobili moje kolege i ja samo zato što mislimo drugačije i samo zato jer ukazujemo na mnogobrojne probleme i propuste. Rasprodaja prošlosti ograničenje je budućnosti ma koliko mi šutjeli o tome.

Javan sredstva priopćavanja posebna su priča u Lijepoj našoj. Malo tržište, žutilo koje osigurava kakav takav tiraž određuju uređivačku politiku. Tako je daleko značajnije što je netko rekao o bilo čemu jer je to izvrsna tema uz kavu, a manje je značajno što se događa u ukupnom društvenom sustavu zvanom Lijepa naša. U prethodnom sustavu postojala je definicija novinara kao društveno odgovornog kroničara čiji je zadatak da obavještava javnost o najznačajnijim događajima. Ovim ne želim reći kako su nekad novinari bili upravo onakvi kakvi su trebali biti. Želim samo reći kako odgovorno novinarstvo ima za cilj da smanji asimetriju informacija građanima kojima se obraća. Današnje novinarstvo zapravo je svojevrsna manipulacija javnošću s ciljem, da budem umjeren, povećanja profitabilnosti. Ovo ne znači da nema dobrih novinara, ovo znači da su novinari marginalizirani do te mjere da je uvjet njihova opstanka napuštanje svih kriterija i standarda struke. Šteta. To nije dobro.